

Calders (poble)

Calders

Ubicació

Comarca: Moianès
Emplaçament Calders

Coordenades:

Latitud: 41.79124
Longitud: 1.99287
UTM Est (X): 416319
UTM Nord (Y): 4627088

Classificació

Número de fitxa 08034 - 99
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari PA: 16303
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Piñero
Data de registre de la fitxa: dc., 09/06/1999 - 02:00

Descripció

El poble està situat a la zona de contacte entre el Pla de Bages i l'altiplà del Moianès, en una posició encastellada amb molt bona vista. El poble adopta una morfologia allargassada, seguint el recorregut de l'antic camí ral. Els carrers actuals, encara que tinguin diferent nom, són en realitat diferents trams d'aquest camí. Aquests carrers, que configuren el nucli antic, són els de Manresa, la Plaça, carrer de la Plaça, Raval, i Moià (aquest últim tal vegada és el que conserva de manera més homogeneïta la tipologia original). Actualment hi predominen les cases antigues (segles XVII - XVIII) amb alguna construcció moderna intercalada. Els carrers són asfaltats i amb voreres, el cablejat elèctric és a la vista. La casa prototípica seria entremetgera, coberta a dos vessants, de tres plantes i amb accés des del camí. A la planta baixa hi hauria el portal d'entrada. Damunt del portal solia haver-hi la finestra principal, amb festejadors, que sovint donava a la sala. L'última planta solia ser d'una alçada menor i es destinava a golfes. A la part del darrera cada casa tenia el seu hort. Els materials constructius són la pedra i, en algun cas, tàpia. Darrerament s'ha accentuat la tendència a deixar les façanes a pedra vista.

Observacions:

-Llindes amb dates. Carrer Manresa: 1739, 1730, 1680, 1864, 1881. Carrer de la Plaça: 1692, 1770, 1691. Carrer Raval: 1681. Carrer Moià: 1759, 1698, 1695, 1737, 1707, 1738, 1850, 1687, 1681, 168(3?).

Història

En un principi només hi havia l'església parroquial de Sant Vicenç. La població va néixer al peu de l'antic camí ral de Manresa a Vic, fet que li dona una morfologia allargassada peculiar: un seguit de cases arrencades al llarg d'un mateix carrer. El nucli es va començar a formar el segle XVI, el XVII s'anà desenvolupant i quedava plenament configurat al segle XVIII. Sembla que un dels indrets on primer s'edificà va ser l'àrea propera a l'església. La plaça es convertí en el centre de serveis: Casa del Comú, hostal, carnisseria... Simultàniament es va anar construint al llarg del camí ral des de l'església en direcció a Manresa. El tros del camí cap a Moià es va anar ocupant una mica més tard, des del final del segle XVII i sobretot al llarg del XVIII. Les cases es van edificar en terres establertes pels masos Puig i Arola, que eren els més pròxims a l'actual poble. Es tracta d'un poble d'economia tradicionalment agrària. En els darrers 20 anys ha atret molta gent dels voltants per passar-hi l'estiu.

Bibliografia

-LLADÓ, J.: "Geografia comarcana. Calders", a Butlletí del Centre Excursionista de la Comarca de Bages, núm. 131, Manresa, agost 1929, p. 343. -LLADÓ, J.: "Calders", a Revista Il·lustrada Jorba, núm. 285, Manresa, juny 1933, pp. 387-390. -Calders, un municipi entre el Pla de Bages i el Moianès.

